

Varsling mod gråskimmel er klar

En model til landsdækkende gråskimmelvarsling i jordbær er klar fra starten af maj. Avlere opfordres til at følge varslingen

✍ Dan Haunstrup Christensen,
HortiAdvice,
dach@hortiadvic.dk

I frilandsjordbær er der ingen tvivl om, at det er gråskimmel, som gennem tiden har kostet de største tab. Snudebiller, meldug og diverse rodsygdomme tager selvfølgelig også hver sin procentdel, men de kommer ikke i nærheden af tabet som følge af gråskimmel. Gennem tiden har det betydet, at jordbæravleren har sprøjtet med fungicider tre, fire, ja undertiden seks gange i løbet af en lang blomstring for at undgå at stå med 100 procent tab i en gråskimmelfølsom sort som f.eks. Senga Sengana. De hyppige sprøjtninger har reddet mange bær fra at rådne, men har også kostet mange penge og medført megen resistens. Når myndighederne analyserer for pesticidrester, udgør gråskimmelmidlerne størsteparten af de i gennemsnit 3,5 rester af aktivstoffer, som findes i hvert jordbærparti.

Optimal gråskimmelforebyggelse

Virker midlerne?

Både og. Der er udbredt resistens mod svampemidlerne i gråskimmel. Ved at indsende gråskimmelinficerede bær til analyse får du et godt overblik over, hvilke typer af resistens der er i dine

marker. Med analysen i hånden ved du hvilke midler, du kan bruge.

I et projekt med gråskimmelvarsling har vi fra fire avlere indsamlet bær i en førsteårs jordbærmark og analyseret resistensniveauet. Især resistens mod Signum ses hos alle fire avlere. Analysen koster i omegnen af 1.000-1.500 kr. pr. prøve. Intentionen er at lave en optimal gråskimmelforebyggelse ved at kombinere viden om hvilke midler, der vil virke, med en varsling om, hvornår der skal sprøjtes.

Varslingen

Den originale varslingsmodel har eksisteret længe. Den bygger på registrerede data fra vejrstationer. Omkring 2010 udførte jeg forsøg med modellen i jordbær omkring Oslofjorden, og konklusionen på de norske forsøg dengang var, at man kunne reducere antal sprøjtninger fra fire til to uden udbyttetab.

Udbredelsen af varslingsmodellen var dengang noget hæmmet af, at man helst skulle have et helbredende svampemiddel, hvilket vi ikke havde. De midler, der kommer nærmest på det, er midler som Switch og måske Frupica og Scala. Teldor, Signum, Geoxe og de mikrobiologiske midler er kun forebyggende.

Den nye varslingsmodel kombinerer både det vejr, som har været, med en 48 eller 74 timers vejrsigt for området. Så

nu kan man også få en varsling, inden infektionen finder sted, og få fuld effekt af forebyggende midler. Selve varslingen ses som en kurve, hvor man følger risikoen for infektion i blomsterne på en graf (figur 1.) Jo højere grafen kommer op, des større risiko. Når grafen er i det gule område, er der risiko for infektion, og når den er i det røde område, er der høj risiko.

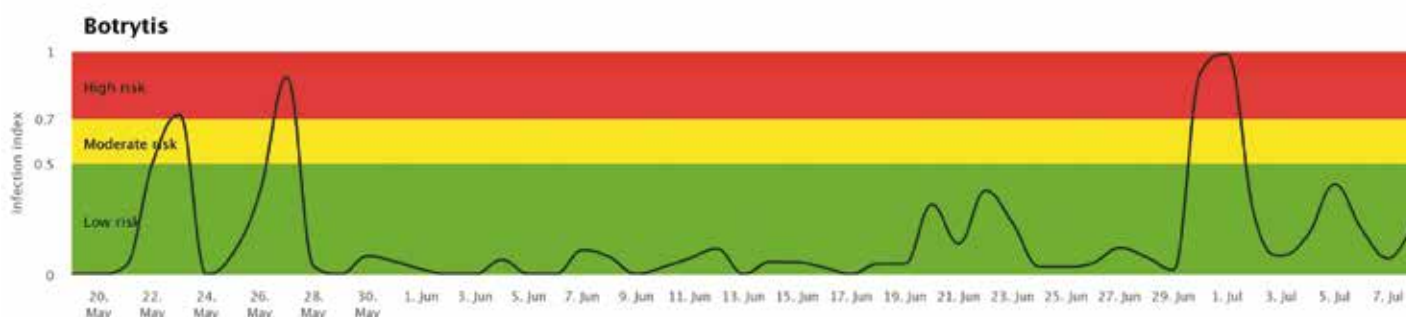
Vi skal fortsat tænke selv

Varslingen fungerer fint i praksis, men den gælder selvfølgelig kun for området omkring vejrstationen. Der kommer minimum seks stationer op at køre i 2023: Tre i Jylland, én på Fyn og to på Sjælland. På varslingshjemmesiden ser man, hvordan vejret er på vejrstationen. Ligner den det, der er hos dig, så kan du regne med, at varslingen også gælder for dine marker. Vanding med kanonvanding, ekstra følsomme sorter, meget indelukede arealer og meget kraftige plantebe-

Færre pesticider i blomstringen

- Promilleafgiftsfonden for frugtavl og gartneribruget støtter arbejdet med at oprette en landsdækkende gråskimmelvarsling i stil med varslingen mod kartoffelskimmel og varslingen mod æbleskurv. Desuden skal der udvikles en optimal forebyggelsesstrategi mod gråskimmel.
- Kombinationen af en varslingsmodel mod gråskimmel fra University of Florida med en fungicidresistens-test giver mulighed for at reducere brugen af fungicider i blomstringen til gavn for jordbærudvalget økonomi og omdømme.

Promilleafgiftsfonden
for frugtavl og gartneribruget

Varslingen vises som en kurve i et diagram med tre farver. Når kurven kommer op i det gule og røde felt, er der fare på færde. I perioden 20. maj-3. juli dette år var der faktisk kun behov for at forebygge gråskimmel tre gange. Alle sprøjtninger i perioden 30. maj-25. juni ville egentlig være ligegyldige mht. forebyggelse af gråskimmel. Kilde: Vinícius Andrei Cerbaro. AgroClimate.

stande tager varslingen ikke højde for, og disse faktorerers risiko skal du selv vurdere.

Vanding sker primært kun, når der er tørt i forvejen, og de andre faktorer har du også til en vis grad kontrol over, så du skal huske disse faktorer, men nok ikke overdrive deres betydning ved beslutningen om, der skal eller ikke skal sprøjtes.

Andre sygdomme

En sideeffekt af den intense gråskimmelforebyggelse er, at der ofte følger god kontrol på meldug, læderråd, jordbærsortråd og andre sygdomme med på købet. Og disse sygdomme skal du selvfølgelig have i baghovedet. Disse skal fortsat forebygges. Ved siden af varsling mod gråskimmel er der også en varsling mod jordbærsortråd, som vi evt. kan tilføje næste år, hvis projektet videreføres.

Følg med i JordbærNYT eller på Facebook. Vi vil lave et online-møde, hvor de praktiske aspekter ved varslingen gennemgås, og spørgsmål kan stilles. Sidenhen lægger vi onlinemødet ud på Youtube. Jeg vil opfordre så mange som muligt til om ikke helt så i al fald for én mark at følge varslingen. ■

Gråskimmel er den største skadevolder i frilandsjordbær, som vi forebygger med hyppige svampesprøjtninger, der er dyre, medfører mange pesticidrester og gør gråskimmel resistent. Med et nyt varslingsnetværk har vi nu muligheden for at halvere sprøjtningerne.

Egedal
MASKINFABRIK A/S

Egedal power rake tværstrigle
Effektiv ukrudtsbekæmpelse i række kulturer

Egedal plantemaskine type C
Plantning af grønsags- og planteskoleplanter

Egedal bedformer massano
Opsætning af så- og plantebede vha. dobbelt rotor system

Torvegade 39 · 7160 Tørring · Tlf. +45 75 80 20 22 · info@egedal.dk
www.egedal.dk

Dansk Træ
Emballage

emballage med fremsyn

Mangler du storkasser?

Husk at bestille i god tid, for din egen skyld. Ring allerede i dag til DTE på 70 251 251.

Dansk Træemballage A/S
Banevej 3, Haastrup, 5600 Faaborg
Telefon: 70 251 251, dte@dte.dk www.dte.dk